

143. ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“
ГР. СОФИЯ, РАЙОН „ПОДУЯНЕ“, УЛ. „ТОДОРНИ КУКЛИ“ № 9
тел.: 02 846-51-67; e-mail: ou143@abv.bg

Утвърждавам:

/ЗЗЛД/

Директор на 143. ОУ

„Георги Бенковски“

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В 143. ОУ „ГЕОРГИ БЕНКОВСКИ“
ЗА УЧЕБНАТА 2019/2020 ГОДИНА

Програмата е приета на заседание на педагогическия съвет, Протокол № 13/09.09.2019 г.

I. Общи положения

1. Програмата е изготвена на основание:

- Европейска конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея
- Европейска социална харта (ревизирана)
- Закон за предучилищното и училищното образование
- Закон за защита от дискриминация
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020)
- Наредба за приобщаващото образование

2. Програмата е насочена към ученици в задължителна училищна възраст, за които е необходима подкрепа, социализация и приобщаване.

3. Дейностите, заложи в програмата, са подчинени на основните приоритети на правителството в посока на изграждане на образователна среда за разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие; по-високо качество и по-добър достъп до образование; ранна превенция на обучителни затруднения; включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП); включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение; разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

II. Цели на програмата

1. Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование.

3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.

4. Защита на правата и интересите на учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот, недопускане на дискриминация, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

III. Анализ на училищната среда

В 143. ОУ „Георги Бенковски“ се обучават ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното

преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с различни хора и с различни култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование
- умението за общуване с представители на различни култури
- съзнателно изграждане на толерантност.

В 143. ОУ „Георги Бенковски“ се създават условия за достъпна качествена грижа за учениците, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация. При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес. Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на ученици със специални образователни потребности: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички, независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните ученици със специални образователни потребности. С тях работят ресурсен учител и психолог. При необходимост децата се насочват към работа с логопед.

IV. Водещи принципи при реализацията на програмата

1. Равен достъп и приобщаване на всеки ученик.
2. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация.
3. Съхраняване на етнокултурното многообразие.

В 143. ОУ „Георги Бенковски“ е създадена подкрепяща среда за обучението на учениците със специални образователни потребности, която включва:

1. Екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на учениците.
2. Диагностична и консултативна дейност.
3. Индивидуални образователни програми.

V. Подкрепа за личностно развитие на учениците

На учениците в 143. ОУ „Георги Бенковски“ се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Подкрепата за личностно развитие осигурява подходяща

физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците. Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик. За реализиране на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие в училището работят психолог и ресурсен учител. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на ученика.

За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие със заповед на директора на училището в началото на всяка учебна година се определя координатор в училището.

1. Общата подкрепа за личностно развитие в училището, която е насочена към всички ученици в класа, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището и включва:

- 1.1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- 1.2. допълнително обучение по учебни предмети – при необходимост;
- 1.3. допълнително консултиране по учебни предмети;
- 1.4. кариерно ориентиране на учениците;
- 1.5. занимания по интереси – в групите за ЦОУД и на училищно ниво в клубове;
- 1.6. библиотечно-информационно обслужване – създадена е училищна библиотека;
- 1.7. грижа за здравето – осигурен здравен кабинет с медицинско лице;
- 1.8. поощряване с морални и материални награди;
- 1.9. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- 1.10. дейности за превенция на обучителните затруднения.

2. За преодоляване на проблемното поведение на детето или ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в институционалната среда, с участието му в дейността на институцията и с поведенческите му прояви се прилагат една или повече от следните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация:

- 2.1. обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
- 2.2. използване на посредник при решаване на конфликт в училище;
- 2.3. консултиране на ученика с психолога на училището;
- 2.4. създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;
- 2.5. насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
- 2.6. индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
- 2.7. участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището, включително определяне на възможности за участие на ученика в доброволчески инициативи.

3. Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик от екипа за личностно развитие.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните групи:

- ученици със специални образователни потребности;
- ученици с хронични заболявания;
- ученици в риск;
- ученици с изявени дарби.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

3.1. работа с дете и ученик по конкретен случай;

3.2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

3.3. обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

3.4.. ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се запознават и се включват в плана за действие.

При необходимост се разработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане на учебния материал от ученика.

За ученици с изявени дарби също се изготвя индивидуален учебен план.

VI. Дейности за реализиране на Програмата:

Дейност	Срок	Отговорник
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа.	Постоянен	Координационен съвет, психолог, класни ръководители
Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.	До 30.10.2019 г.	Координатор на училищния екип, психолог, класни ръководители
Екипна работа на учителите от даден клас.	Постоянен	Класни ръководители, учители

Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа.	16.09.2019 г.	Директор
Награждаване на ученици	През учебната година	Директор, Заместник-директори по учебната дейност
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	Ноември Април	Училищен библиотекар
Представяне на занимания по интереси в училището	Септември	Учители на групи в ЦОУД
Изготвяне на училищна програма за занимания по интереси и реализация на дейностите в клубовете	Главни учители и ръководители на клубове по интереси	Месец октомври
Кариерно ориентиране и консултиране на учениците.	Месец декември и месец май	Психолог, класни ръководители
Идентифициране на ученици със СОП.	Постоянен	Класни ръководители, учители, ресурсен учител, ЕПЛР
Оценка на потребности на ученици със СОП.	До 3 месеца след идентифициране на нуждата	Ресурсен учител и ЕПЛР
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	Целогодишно	Психолог
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	Постоянен	Директор, учители, психолог
Стимулиране участието на талантиливи деца с увреждания в състезания и олимпиади	Постоянен	Всички учители